

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપ્લિકેશન નં. ૭૩૮ / ૨૦૦૯

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી બિરેન વૈષ્ણવ

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨.	રિપોર્ટરને રીફર કરવું કે નહીં?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના	

	નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	
--	-----------------------------------	--

=====

બેચરભાઈ રણછોડભાઈ ચૌધરી – અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

રાકેશભાઈ શર્મા અને ૨ – સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થીતી:-

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રી એ. એમ. પારેખ, એડવોકેટ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ – ૨ માટે શ્રી મયુર એ. ઠાકોર, એડવોકેટ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ માટે શ્રી એચ. કે. પટેલ, એડિશનલ પબ્લિક
પ્રોસિક્યુટર

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી બિરેન વૈષ્ણવ

તારીખ : ૨૪/૦૩/૨૦૧૭

સી.એ.વી. ચુકાદો

૧. મૂળ ફરીયાદી બેચરભાઈ રણછોડભાઈ ચૌધરી દ્વારા વર્તમાન ક્રિમીનલ અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે. તેઓ વિદ્વાન સેશન્સ જજ, ગાંધીનગર દ્વારા ક્રિમીનલ રિવિઝન એપ્લિકેશન નં. ૧૧૧ ઓફ ૨૦૦૮ માં તારીખ ૨૦.૧૨.૨૦૦૮ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા હુકમથી નારાજ થઈને આ કોર્ટ સમક્ષ આવ્યા છે. ઉપરોક્ત હુકમ દ્વારા, વિદ્વાન સેશન્સ જજ, ગાંધીનગરે સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ રિવિઝન મંજૂર કર્યું હતું. સેશન્સ કોર્ટ સમક્ષના રિવિઝન અરજદારોએ ચોથા એડિશનલ સીનિયર સિવિલ જજ અને જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ, ગાંધીનગરના તારીખ ૦૬.૦૯.૨૦૦૮ ના હુકમને પડકાર્યો હતો, જેના દ્વારા વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટે સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ ની અરજી એવા ગ્રાઉન્ડ પર રદ કરી હતી કે જેમના દ્વારા એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે ફરીયાદીએ ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૯૭ હેઠળ મંજૂરી મેળવેલ ન હોવાના કારણે તેઓને ગુનામાંથી ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે. આ કોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં આવેલા હુકમ દ્વારા, વિદ્વાન સેશન્સ જજે જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસના હુકમને ઉલટાવ્યો હતો અને સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ ની અરજીઓને મંજૂર કરીને તેમની અરજીઓ સ્વીકારી હતી અને તેઓને ગુનાઓમાંથી ડિસ્ચાર્જ કર્યા હતા, એવું ઠરાવીને કે સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ એ તેમની જાહેર ફરજ બજાવવામાં કાર્ય કર્યું હતું અને ફરીયાદીએ

ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૯૭ હેઠળ મંજૂરી મેળવી ન હોવાથી, ફરીયાદ ટકી શકે નહીં.

૨. વર્તમાન અરજી દાખલ કરવા તરફ દોરી જતા તથ્યો નીચે મુજબ છે:

૨.૧ અરજદાર મૂળ ફરીયાદીએ તારીખ ૨૪.૦૯.૨૦૦૦ ના પત્ર દ્વારા જિલ્લા પોલીસ વડા, ગાંધીનગરનો સંપર્ક કર્યો હતો. ઉક્ત પત્રમાં, અરજદારે જણાવ્યું હતું કે તેઓ એક રાજકીય પક્ષના કાર્યકર હતા અને ગાંધીનગર જિલ્લા પંચાયત માટે મતદાન ચાલી રહ્યું હતું તેવા ગામોમાં મતદાનની પેટર્ન શોધી કાઢવા માટે, તેઓ અન્ય કેટલાક લોકો સાથે મતદાનની ટકાવારી જાણવા ગયા હતા. જ્યારે તેઓ આ માટે જઈ રહ્યા હતા, ત્યારે પોલીસનું એક વાહન તેમની પાસે આવ્યું અને તેમને રોક્યા. દહેગામ પોલીસ સ્ટેશનના પોલીસ સબ-ઇન્સ્પેક્ટર, રાકેશ શર્મા, અહીં સામાવાળા નં. ૧ અને પોલીસ કોન્સ્ટેબલ દેહાજી અમથાજી, અહીં સામાવાળા નં. ૨ તેમના વાહનની બહાર આવ્યા અને તેમને રોક્યા. પોલીસ અધિકારીઓએ તેમની પૂછપરછ કરી. રાકેશ શર્મા, સામાવાળા નં. ૧ – પોલીસ સબ-ઇન્સ્પેક્ટરના હાથમાં એક લાકડી હતી અને તેઓ તથા પોલીસ કોન્સ્ટેબલ, સામાવાળા નં. ૨ દેહાજી બંનેએ ફરીયાદીને માર મારવાનું શરૂ કર્યું હતું. આ બનાવના પરિણામે ફરીયાદીને ઈજાઓ થઈ હતી. તેથી શ્રી શર્મા અને

દેહાજી બંનેએ ફરીયાદીને ધમકી આપી હતી, તેમના પર રિવોલ્વર તાકી હતી અને આવા કૃત્યો દ્વારા ગેરકાયદેસર રીતે વત્ત્યા હતા અને તેથી તેમની સામે જરૂરી કાનૂની કાર્યવાહી કરવામાં આવે.

૨.૨ અરજદાર દ્વારા નોંધાવવામાં આવેલી આ ફરીયાદના આધારે, દહેગામ પોલીસ સ્ટેશન સમક્ષ અરજદાર દ્વારા સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ સામે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૨૩, ૫૦૪, ૫૦૬(૨) અને ૧૧૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ કર્યાનો આરોપ મૂકતી પ્રથમ માહિતી રિપોર્ટ એટલે કે સી. આર. નં. ૧૧ – ૭૬ ઓફ ૨૦૦૦ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. આ ફરીયાદ તારીખ ૨૫.૦૮.૨૦૦૦ ના રોજ નોંધાવવામાં આવી હતી.

૨.૩ અરજદાર દ્વારા આવી ફરીયાદ નોંધાવવામાં આવતાં, સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ એ ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૮૭ અને બોમ્બે પોલીસ એક્ટની કલમ ૧૫૮ હેઠળ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસ, ગાંધીનગરને વિનંતી કરતી અરજી દાખલ કરી હતી કે સંબંધિત અરજદારો – અહીં સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ ને ખાસ કરીને એ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને ગુનાઓમાંથી ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે કે તેઓએ અહીં ફરીયાદી – અરજદાર દ્વારા આક્ષેપ કર્યા મુજબનું કોઈ કૃત્ય/લોપ કર્યું નથી. વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસ ગાંધીનગર સમક્ષ તેમનો કેસ એવો

હતો કે વાસ્તવમાં પોલીસ સબ-ઇન્સ્પેક્ટર રાકેશ શર્મા, અહીં સામાવાળા નં. ૧ ને સામાવાળા નં. ૨ – પોલીસ કોન્સ્ટેબલ દેહાજી અમથાજી સાથે એક ટેલિફોનિક મેસેજ મળ્યો હતો કે કેટલાક રાજકીય કાર્યકરો ચાલી રહેલા મતદાનમાં વિક્ષેપ ઉભો કરી રહ્યા છે. આવી માહિતી મળતાં જ તેઓ બંને પોલીસ કોન્સ્ટેબલ સાથે દહેગામ તાલુકા ખાતે સામાન્ય સુપરવિઝન અને પેટ્રોલીંગ માટે તેમના સરકારી વાહનમાં નીકળ્યા હતા. જ્યારે તેઓ આવું પેટ્રોલીંગ કરી રહ્યા હતા ત્યારે, તારીખ ૨૪.૦૯.૨૦૦૦ ના રોજ આશરે ૧૬૫૦ કલાકે આઈશર લોડિંગ વાહનમાં આશરે ૨૫-૩૦ રાજકીય કાર્યકરોને આંતરવામાં આવ્યા હતા. આ પોલીસ અધિકારીઓ દ્વારા તેમની પૂછપરછ કરવામાં આવી હતી. મતદાન ચાલી રહ્યું હતું તે તાલુકા તરફ તેઓ જઈ રહ્યા છે કે કેમ તે અંગે ચોક્કસપણે પૂછવામાં આવતાં અને આ જ વ્યક્તિઓ છે જેમણે વિક્ષેપ ઉભો કર્યો હોવાની વાજબી શંકા જતાં, તેઓને પોલીસ સ્ટેશને લઈ જવામાં આવ્યા હતા. ફરીયાદીએ પોલીસ સ્ટેશનમાં પ્રવેશ કર્યો અને સામાવાળા નં. ૧ ને ગાળો આપવાનું શરૂ કર્યું અને તેના રાજકીય કાર્યકરોની અટકાયત કરવાની કે ધરપકડ કરવાની તેમની સત્તાને પડકારી અને સામાવાળા નં. ૧ ને હિંમત આપી કે તેઓ તેમના વફાદાર એવા રાજકીય કાર્યકરોની પૂછપરછ કેવી રીતે કરી શકે.

૨.૪ સામાવાળાના જણાવ્યા મુજબ, ફરીયાદીએ પોલીસ સ્ટેશનમાં અધિકારી પર હુમલો કર્યો હોવાથી, પોલીસ અધિકારીએ અહીં અરજદારની ફરીયાદના એક દિવસ પહેલા તારીખ ૨૪.૦૯.૨૦૦૦ ના રોજ ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૩૨, ૧૮૬, ૧૪૩, ૧૪૫ અને ૧૪૭ હેઠળ ફરીયાદ નોંધાવી હતી. ફરીયાદ પેજ ૨૯ પર જોડવામાં આવી છે. ફરીયાદ વાંચતા, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે વર્તમાન અરજદાર અને અન્ય છ લોકો સામે પોલીસ અધિકારીઓ આ ફરીયાદ નોંધાવવા માટે મજબૂર બન્યા હતા કારણ કે તેઓ અન્ય ઘણા રાજકીય કાર્યકરો સાથે પોલીસ સ્ટેશનમાં પ્રવેશ્યા હતા અને અધિકારીઓને ગાળો આપી હતી અને અરજદારના કાર્યકરોની ધરપકડ કરવા કે તેમની પૂછપરછ કરવાની સામાવાળા નં. ૧ ની સત્તાને પડકારી હતી.

૨.૫ આ રીતે કરવામાં આવેલા કથનોના આધારે, સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ એ વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસનો સંપર્ક કર્યો હતો, અને એવી રજૂઆત કરી હતી કે તેઓએ માત્ર તેમની જાહેર ફરજ બજાવવામાં જ કામ કર્યું હતું અને તેથી તારીખ ૨૫.૦૯.૨૦૦૦ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજદારની ફરીયાદ એ પાછળથી ઊભો કરાયેલો વિચાર (આફ્ટરથોટ) હતો. તેમ છતાં પણ, ફરીયાદમાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે પોલીસ અધિકારીઓ – સામાવાળા નં. ૧ અને

૨ તેમની જાહેર ફરજ બજાવી રહ્યા હતા અને તે એક એવું કૃત્ય હતું જે તેમની ફરજ બજાવવાનો એક અવિભાજ્ય ભાગ હતું અને ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૯૭ હેઠળ પૂર્વ મંજૂરી મેળવ્યા વિના અરજદારની ફરીયાદની નોંધ લઈ શકાય નહીં.

૨.૬ વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસે તેમના તારીખ ૦૬.૦૯.૨૦૦૮ ના હુકમ દ્વારા, સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન એડવોકેટ્સને સાંભળ્યા પછી એવું અવલોકન કર્યું હતું કે ડિસચાર્જ માંગતા અરજદારોએ (અહીં સામાવાળા નં. ૧ અને ૨) રેકૉર્ડ પર કોઈ દસ્તાવેજો જેવા કે પ્રથમ માહિતી રિપોર્ટ અથવા ચાર્જશીટ રજૂ કર્યા નથી અને તેથી દાખલ કરાયેલી અરજીમાં માત્ર પ્લીડિંગ્સના આધારે તેઓને ગુનાઓમાંથી ડિસચાર્જ કરી શકાય નહીં અને તેમ છતાં પણ કલમ ૧૯૭ હેઠળ મંજૂરીનો પ્રશ્ન પુરાવો આપ્યા સિવાય નક્કી કરી શકાય નહીં અને અધિકારીઓ સામે આક્ષેપ કરાયેલ આપું કૃત્ય કે ગુનો તેમની જાહેર ફરજ બજાવવામાં હતો કે તેને વાજબી નેક્સસ (સંબંધ) હતો તે પુરાવાનો વિષય હતો અને તેથી વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસે અરજી રદ કરી હતી. આમ કરતી વખતે, વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસે રાજ કિશોર રોય વિ. કમલેશ્વર પાંડે અને અન્ય માં રિપોર્ટ થયેલ (૨૦૦૨) ૬ એસસીસી પૃષ્ઠ ૩ ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો

હતો અને ઠરાવ્યું હતું કે આ કૃત્યો આચરવામાં આવ્યા હતા કે કેમ અને/અથવા અધિકારીઓએ ફરજો બજાવવામાં કામ કર્યું હતું કે કેમ તે પ્રશ્ન સમરી રીતે નક્કી કરી શકાય નહીં. તે મુજબ, અરજી રદ કરવામાં આવી હતી.

૨.૭ આ હુકમથી નારાજ થઈને, સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ એ ક્રિમીનલ રિવિઝન એપ્લિકેશન નં. ૧૧૧ / ૨૦૦૮ દાખલ કરીને વિદ્વાન સેશન્સ જજ, ગાંધીનગરનો સંપર્ક કર્યો. વિદ્વાન સેશન્સ જજે તેમના પડકારવામાં આવેલા ચુકાદા દ્વારા અભિપ્રાય આપ્યો કે તેમણે રિવિઝન હેઠળની તેમની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને દસ્તાવેજો ધ્યાનમાં લીધા હતા અને અવલોકન કર્યું હતું કે ફરીયાદી જે દશેલાના રહેવાસી હતા તેઓ વાસ્તવમાં અધિકારીને ગાળો આપવામાં સામેલ હતા જેના માટે અધિકારી – રિવિઝન અરજદારે તારીખ ૨૪.૦૯.૨૦૦૦ ના રોજ ફોજદારી કેસ નોંધાવ્યો હતો. વિદ્વાન સેશન્સ જજે વધુમાં અવલોકન કર્યું કે અધિકારીઓએ ચૂંટણી બંદોબસ્ત દરમિયાન તેમની જાહેર ફરજ બજાવી હતી અને તેથી તે પ્રથમ દર્શનીય રીતે (પ્રાઈમા ફેસી) સ્પષ્ટ હતું કે અહીં સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ તેમની સત્તાવાર ફરજ બજાવી રહ્યા હતા અને તેથી ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૯૭ હેઠળ મંજૂરી અનિવાર્ય હતી.

૩. મૂળ ફરીયાદી તરફથી ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી એ. એમ. પારેખે આ હુકમને પડકાર્યો છે અને એવી રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન સેશન્સ જજ માટે વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસના હુકમને ઉલટાવવો ખુદો ન હતો. શ્રી પારેખના જણાવ્યા મુજબ, વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસ, ગાંધીનગરે યોગ્ય રીતે ઠરાવ્યું હતું કે સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા ફરીયાદી પર કથિત રીતે હુમલો કરીને અને આ રીતે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૨૩, ૫૦૪, ૫૦૬(૨) અને ૧૧૪ હેઠળના ગુનાઓ માટે દોષિત હોવાનું આક્ષેપિત કૃત્ય એવો વિષય હતો કે જે માત્ર પુરાવા આપીને જ નક્કી કરી શકાય અને તેથી જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ તેમની ડિસ્ચાર્જ અરજી ફગાવી દેવામાં સાચા હતા. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પારેખની રજૂઆતમાં, વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ એ ઠરાવવામાં સાચા હતા કે કલમ ૧૮૭ હેઠળની મંજૂરી એ તથ્યનો પ્રશ્ન હતો જે ટ્રાયલ વખતે નક્કી કરી શકાય છે જે કોઈપણ તબક્કે હોઈ શકે છે અને પુરાવા આપ્યા વિના મંજૂરી એ પૂર્વ-જરૂરીયાત હતી તેવું હુકમને ઉલટાવીને ઠરાવવાનું વિદ્વાન સેશન્સ જજ માટે ખુદું ન હતું. અરજદાર દ્વારા નોંધાવવામાં આવેલી આવી ફરીયાદના આધારે, અરજદારના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી એ. એમ. પારેખે સ્પેશિયલ ક્લિમીનલ એપ્લિકેશન નં. ૮૬૬ ઓફ ૨૦૧૨ તારીખ ૩૦.૦૪.૨૦૧૫ માં આપવામાં આવેલા આ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો. શ્રી પારેખે એવી રજૂઆત કરવા માટે ખાસ કરીને ચુકાદાના પેરા

૩૧ પર આધાર રાખ્યો હતો કે આરોપીનું કૃત્ય "સત્તાવાર ફરજ બજાવવામાં" ના દાયરામાં આવે છે કે નહીં તે એક એવો મુદ્દો છે કે જેના પર બચાવ પક્ષ દ્વારા જરૂરી પુરાવા રજૂ કર્યા પછી જ શ્રેષ્ઠ રીતે વિચારણા કરી શકાય. શ્રી પારેખના જણાવ્યા મુજબ તેથી વિદ્વાન સેશન્સ જજનો વ્યુ (દ્રષ્ટિકોણ) સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલો છે અને તેથી તેને ઉલટાવવાની જરૂર છે.

૪. એ નોંધવું જરૂરી છે કે સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ ના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી મયુર એ. ઠાકોર સતત ગેરહાજર રહ્યા હતા અને તેથી આ કોર્ટ સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ માટે ઉપસ્થિત વિદ્વાન કાઉન્સેલ પાસેથી કોઈ સહાય મેળવી શકી નથી.

૫. એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર વિદ્વાન શ્રી હિમાંશુ પટેલે સામાવાળા નં. ૩ વતી આ કોર્ટને સહાય કરી છે. જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસના હુકમ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ, વિદ્વાન એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરનો પણ એવો અભિપ્રાય હતો કે કલમ ૧૯૭ હેઠળની મંજૂરી એ પૂર્વ-જરૂરીયાત હતી. શ્રી પટેલના જણાવ્યા મુજબ, વિદ્વાન સેશન્સ જજના હુકમમાં કોઈ ભૂલ કાઢી શકાય નહીં જો વિદ્વાન સેશન્સ જજે એવો દ્રષ્ટિકોણ લીધો હોય કે કેસના તથ્યો પરથી એ સ્પષ્ટ હતું કે કેસના

તથ્યોમાં, ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૯૭ હેઠળ મંજૂરી જરૂરી હતી.

૬. આ રજૂઆતોના આધારે, આ કોર્ટ સમક્ષ પ્રશ્ન એ છે કે શું ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૯૭ હેઠળ મંજૂરીના અભાવે સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ ને ડિસ્ચાર્જ કરવામાં વિદ્વાન સેશન્સ જજ સાચા હતા. આવા નિષ્કર્ષ પર આવવામાં વિદ્વાન સેશન્સ જજે રેકૉર્ડના આધારે શોધી કાઢ્યું હતું કે સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ ના કૃત્યને તેમની સત્તાવાર ફરજ બજાવવા સાથે વાજબી સંબંધ હતો અને તેથી મંજૂરી એ પૂર્વ-જરૂરીયાત હતી જે મેળવવામાં આવી ન હતી અને તેથી સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ ડિસ્ચાર્જ થવાને પાત્ર હતા.

૬.૧ શંભુ નાથ મિશ્રા વિ. સ્ટેટ ઓફ યુ.પી. ૧૯૯૭(૫) એસસીસી ૩૨૬ માં રિપોર્ટ થયેલ કેસમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે કે જાહેર સેવક સામે કેસ ચલાવવાની મંજૂરી માટેની આવશ્યક જરૂરીયાત એ છે કે જાહેર સેવક સામે આક્ષેપિત ગુનો તેની સત્તાવાર ફરજો બજાવતી વખતે અથવા બજાવવાનો દાવો કરતી વખતે થયો હોવો જોઈએ. જો કૃત્ય/લોપ એ જાહેર ફરજ બજાવવાનો અવિભાજ્ય ભાગ હોય, તો જાહેર સેવક ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૯૭ હેઠળ રક્ષણ મેળવવા માટે હકદાર છે.

સર્વોચ્ચ અદાલતે ઉક્ત ચુકાદાના પેરા ૪ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૪. કલમ ૧૯૭ (૧) એવું ધારે છે કે "'જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ જે જાહેર સેવક છે જેને સરકારની મંજૂરી સિવાય અથવા મંજૂરીથી જ તેના હોદ્દા પરથી દૂર કરી શકાય તેમ નથી, તેના પર તેની સત્તાવાર ફરજ બજાવતી વખતે અથવા બજાવવાનો દાવો કરતી વખતે તેના દ્વારા આચરવામાં આવ્યો હોવાનો આક્ષેપ હોય તેવા કોઈ ગુનાનો આરોપ મૂકવામાં આવે છે, ત્યારે યોગ્ય સરકાર/સત્તાધિકારીની પૂર્વ મંજૂરી સિવાય કોઈ અદાલત તેવા ગુનાની નોંધ લેશે નહીં". જાહેર સેવક સામે કેસ ચલાવવાની મંજૂરી માટે દર્શાવવામાં આવેલી આવશ્યક જરૂરિયાત એ છે કે જાહેર સેવક સામે આક્ષેપિત ગુનો તેની સત્તાવાર ફરજો બજાવતી વખતે અથવા બજાવવાનો દાવો કરતી વખતે આચરવામાં આવ્યો હોવો જોઈએ. આવી સ્થિતિમાં, તે ધારે છે કે જાહેર સેવકનું કૃત્ય તેની સત્તાવાર ફરજો બજાવવાના આગળના ભાગરૂપે છે. જો કૃત્ય/લોપ જાહેર ફરજ બજાવવા માટે અવિભાજ્ય છે, તો જાહેર સેવક સીઆર. પી. સી. ની કલમ ૧૯૭ (૧) હેઠળ રક્ષણ મેળવવા માટે હકદાર છે, પૂર્વ

મંજૂરી વિના, આક્ષેપિત ગુના માટે તેની સામેની ફરિયાદ/ચાર્જ ટ્રાયલમાં આગળ વધારી શકાય નહીં, અયોગ્ય હેરાનગતિ અથવા પ્રોસિક્યુશનથી જાહેર સેવકનું રક્ષણ કરવા માટે યોગ્ય સરકાર અથવા સક્ષમ સત્તાધિકારીની મંજૂરી જરૂરી રહેશે. મંજૂરીનું રક્ષણ એ ઈમાનદાર અને નિષ્ઠાવાન અધિકારીને તેની જાહેર ફરજ પ્રામાણિકતાથી અને તેની શ્રેષ્ઠ ક્ષમતા મુજબ બજાવવાની ખાતરી છે. પ્રોસિક્યુશનની ધમકી ઈમાનદાર અધિકારીનું મનોબળ તોડી નાખે છે. યોગ્ય સરકારના સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા મંજૂરીની જરૂરિયાત એ ઈમાનદાર અધિકારીને ખાતરી અને રક્ષણ છે જે જાહેર હિતને આગળ વધારવા માટે તેની સત્તાવાર ફરજ બજાવે છે પરંતુ, જાહેર સત્તાના ઓથા હેઠળ સત્તાવાર ફરજ બજાવવાનું ગુનો કરવા માટે છઠ્ઠાવરણ (કેમોફ્લાજ) કરી શકાય નહીં. જાહેર ફરજ તેને ગુનો કરવાની તક પૂરી પાડી શકે છે. ટ્રાયલ અથવા તપાસમાં વધુ આગળ વધવા માટે કોર્ટ, જે તે કિસ્સામાં, તેનું મન લગાવે છે અને નિષ્કર્ષ નોંધે છે કે ગુનો અને સત્તાવાર ફરજ અવિભાજ્ય રીતે જોડાયેલા નથી.

૬.૨ સ્ટેટ ઓફ ઓરિસ્સા વિ. ગણેશ ચંદ્ર જેવ (૨૦૦૪) ૮ એસસીસી ૪૦ માં રિપોર્ટ થયેલ કેસમાં જ્યાં ફોરેસ્ટ ડિપાર્ટમેન્ટના અધિકારીઓનો કેસ એવો હતો કે તેઓને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૪૧, ૩૨૩, ૩૨૫, ૫૦૬ અને ૩૮૬ સાથે વાંચતા કલમ ૧૧૪ હેઠળના શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓમાં ખોટી રીતે સ અડાવવામાં આવ્યા હતા (જેમ કે વર્તમાન કિસ્સામાં છે), માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્પષ્ટપણે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે પ્રશ્ન ગુનાના સ્વરૂપ વિશે નથી જેમ કે કથિત ગુનામાં કોઈ એવું તત્વ સમાવિષ્ટ હતું જે અનિવાર્યપણે અપરાધી જાહેર સેવક હોવા પર આધારિત હોય, પરંતુ શું તે સત્તાવાર ક્ષમતામાં પોતાની ફરજ બજાવતી વખતે અથવા બજાવવાનો દાવો કરતી વખતે જાહેર સેવક દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના જણાવ્યા મુજબ કલમ ૧૮૭ નો ઉપયોગ કરી શકાય તે પહેલાં, એ દર્શાવવું પડશે કે સંબંધિત અધિકારી પર તેની સત્તાવાર ફરજો બજાવતી વખતે અથવા બજાવવાનો દાવો કરતી વખતે તેના દ્વારા આચરવામાં આવ્યો હોવાનો આક્ષેપ હોય તેવા ગુનાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો. ગુનો સત્તાવાર ફરજ સાથે સંપૂર્ણપણે અસંબંધિત હોઈ શકે છે અથવા તે સત્તાવાર ફરજના દાયરામાં આચરવામાં આવ્યો હોઈ શકે છે. જ્યારે તે સત્તાવાર ફરજના દાયરામાં હોય અથવા તેનાથી વધુ હોય ત્યારે જ રક્ષણનો દાવો કરી શકાય છે.

[ભારપૂર્વક ઉમેરેલ]

૬.૩ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે, ઉક્ત નિર્ણયમાં, વધુમાં ઠરાવ્યું હતું કે કલમ ૧૯૭ ના જોગવાઈઓ કાર્યવાહી શરૂ કરવા માટે જરૂરી શરતો સાથે વ્યવહાર કરતા પ્રકરણમાં આવે છે અને તેથી મંજૂરી મેળવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી કોર્ટ દ્વારા આવા ગુનાની સંજ્ઞાન (કોન્ફિઝન્સ) કલમ ૧૯૭ દ્વારા બાધિત છે. જો સેવક પર જાહેર ફરજો બજાવવા દરમિયાન આચરેલા ગુનાનો આરોપ હોય તો કોર્ટ ફરીયાદ ગ્રાહ્ય રાખવા અથવા તેની નોંધ લેવાથી વંચિત રહે છે. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત ચુકાદામાં પેરા ૧૦ થી ૧૨ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

“૧૦. જોગવાઈનું આવું સ્વરૂપ હોવાથી પ્રશ્ન એ છે કે તેની સત્તાવાર ફરજ બજાવતી વખતે અથવા બજાવવાનો દાવો કરતી વખતે તેના દ્વારા આચરવામાં આવ્યો હોવાનો આક્ષેપ હોય તેવો કોઈપણ ગુનો’ શબ્દપ્રયોગને કેવી રીતે સમજવો જોઈએ? તેનો અર્થ શો થાય? ડિક્શનરી મુજબ ‘ઓફિશિયલ’ નો અર્થ ‘ઓફિસને લગતું’ થાય છે, અને ‘ઓફિશિયલ એક્ટ’ અથવા ‘ઓફિશિયલ ડ્યુટી એટલે કે અધિકારી દ્વારા તેની સત્તાવાર ક્ષમતામાં કરવામાં આવેલું કૃત્ય કે ફરજ. બી. સાહા અને અન્ય વિ. એમ. એસ. કોચર (૧૯૭૯ (૪) એસસીસી

૧૭૬) મા, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું : (એસસીસી પેજસ.
૧૮૪-૮૫, પેરા ૧૬)

'સંહિતાની કલમ ૧૮૬(૧) માં પ્રયુક્ત શબ્દો તેની સત્તાવાર ફરજ બજાવતી વખતે અથવા બજાવવાનો દાવો કરતી વખતે તેના દ્વારા આચરવામાં આવ્યો હોવાનો આક્ષેપ હોય તેવો કોઈપણ ગુનો', સંકુચિત તેમજ વ્યાપક અર્થઘટન માટે સમર્થ છે. જો આ શબ્દોનું ખૂબ સંકુચિત અર્થઘટન કરવામાં આવે, તો આ કલમ સંપૂર્ણપણે નિરર્થક બની જશે, કારણ કે, ગુનો કરવો એ સત્તાવાર ફરજનો કોઈ ભાગ નથી, અને ક્યારેય હોઈ શકે નહીં'. વ્યાપક અર્થમાં, આ શબ્દો તેમના છત્ર હેઠળ ગુનો બનતા દરેક કૃત્યને લેશે, જે એ જ વ્યવહારના ક્રમમાં આચરવામાં આવ્યો હોય જેમાં સત્તાવાર ફરજ બજાવવામાં આવે છે અથવા બજાવવાનો દાવો કરવામાં આવે છે. આ શબ્દોના અર્થ માટેનો સાચો અભિગમ બે અતિરેક વચ્ચે રહેલો છે. જ્યારે એક તરફ, જાહેર સેવક દ્વારા તેની સત્તાવાર ફરજ બજાવતી વખતે આચરવામાં આવેલો દરેક ગુનો કલમ ૧૮૭ (૧) ના રક્ષણ માટે હકદાર નથી, ગુનો બનતું કૃત્ય, જે તેની સત્તાવાર ફરજ સાથે સીધું અને વાજબી રીતે જોડાયેલું હોય,

તેના માટે પ્રોસિક્યુશન માટે મંજૂરીની જરૂર પડશે અને ઉક્ત જોગવાઈ."

સત્તાવાર ફરજ' શબ્દપ્રયોગનો ઉપયોગ સૂચવે છે કે કૃત્ય અથવા લોપ જાહેર જનતા દ્વારા તેની સેવાના ક્રમમાં કરવામાં આવ્યો હોવો જોઈએ અને તે તેની ફરજ બજાવવામાં હોવો જોઈએ. કલમ સેવામાં જાહેર સેવક દ્વારા કરવામાં આવેલા દરેક કૃત્ય અથવા લોપ સુધી તેના રક્ષણાત્મક કવરને લંબાવતી નથી પરંતુ તેના કામગીરીના ક્ષેત્રને માત્ર તે જ કૃત્યો અથવા લોપ સુધી મર્યાદિત કરે છે જે જાહેર સેવક દ્વારા સત્તાવાર ફરજ બજાવવામાં કરવામાં આવે છે.

૧૧. સત્તાવાર ફરજના કથિત ઉપયોગમાં કરવામાં આવતા કૃત્યો અથવા લોપ સુધી પણ રક્ષણને લંબાવીને તેને વધુ વ્યાપક બનાવવામાં આવ્યું છે. એટલે કે ઓફિસના ઓથા હેઠળ. તેથી સત્તાવાર ફરજ સૂચવે છે કે કૃત્ય અથવા લોપ જાહેર સેવક દ્વારા તેની સેવાના ક્રમમાં કરવામાં આવ્યો હોવો જોઈએ અને આવું કૃત્ય અથવા લોપ ફરજના ભાગરૂપે કરવામાં આવ્યો હોવો જોઈએ જે વધુમાં સ્વરૂપમાં સત્તાવાર હોવો

જોઈએ. આથી, સેવકના ક્રમમાં કોઈપણ કૃત્ય અથવા લોપ માટે તેની લાગુ પડવાની ક્ષમતા નક્કી કરતી વખતે કલમનું સખત રીતે અર્થઘટન કરવું પડશે. તેની કામગીરી તે ફરજો સુધી મર્યાદિત હોવી જોઈએ જે ફરજના ક્રમમાં બજાવવામાં આવે છે. પરંતુ એકવાર કોઈપણ કૃત્ય અથવા લોપ જાહેર સેવક દ્વારા તેની ફરજ બજાવવામાં કરવામાં આવ્યો હોવાનું માલૂમ પડે પછી જ્યાં સુધી તેના સત્તાવાર સ્વરૂપનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી તેને ઉદાર અને વ્યાપક અર્થઘટન આપવું જ જોઈએ. ઉદાહરણ તરીકે જાહેર સેવક ગુનાહિત પ્રવૃત્તિઓમાં લિપ્ત થવા માટે હકદાર નથી. તે હદ સુધી કલમનું સંકુચિત અને મર્યાદિત રીતે અર્થઘટન કરવું પડશે. પરંતુ એકવાર એ સ્થાપિત થઈ જાય કે જાહેર સેવક દ્વારા તેની ફરજ બજાવતી વખતે કૃત્ય અથવા લોપ કરવામાં આવ્યો હતો, તો પછી તેના સત્તાવાર હોવાના દાવરાનું અર્થઘટન કરવું જોઈએ જેથી જાહેર સેવકની તરફેણમાં કલમના ઉદ્દેશ્યને આગળ વધારી શકાય. અન્યથા મંજૂરી વિના જાહેર સેવકને રક્ષણ આપવાનો સમગ્ર હેતુ નિષ્ફળ જશે. ઉદાહરણ તરીકે ફરજ બજાવવામાં પોલીસ અધિકારીએ બળનો ઉપયોગ કરવો પડી શકે છે જે એક ગુનો હોઈ શકે છે જેના પ્રોસિક્યુશન માટે મંજૂરી જરૂરી હોઈ શકે છે.

પરંતુ જો એ જ અધિકારી સેવાના ક્રમમાં પરંતુ તેની ફરજ બજાવવામાં નહીં અને તેના માટે કોઈ વાજબી કારણ વિના કોઈ કૃત્ય કરે છે તો સંહિતાની કલમ ૧૯૭ હેઠળનો બાધ આકર્ષાતો નથી. જાહેર સેવક દ્વારા તેની ફરજ બજાવવામાં કરવામાં આવેલ કૃત્ય અથવા લોપ કઈ હદ સુધી સત્તાવાર ગણી શકાય તેની સમજૂતી આ કોર્ટ દ્વારા માતાજોગ દોબે વિ. એચ. સી. ભારી (એઆઈઆર ૧૯૫૬ એસસી ૪૪) માં આ મુજબ આપવામાં આવી હતી :

"(આરોપી દ્વારા) આચરવામાં આવેલ કથિત ગુનાને સત્તાવાર ફરજ બજાવવા સાથે કંઈક સંબંધ હોવો જોઈએ, અથવા કોઈક રીતે સંબંધિત હોવો જોઈએ ...

કૃત્ય અને સત્તાવાર ફરજ બજાવવા વચ્ચે વાજબી સંબંધ હોવો જોઈએ; કૃત્યનો ફરજ સાથે એવો સંબંધ હોવો જોઈએ કે આરોપી વાજબી (દાવો) કરી શકે પરંતુ બનાવટી અથવા કાલ્પનિક દાવો નહીં, કે તેણે તેની ફરજ બજાવવાના ક્રમમાં તે કર્યું છે."

૧૨. જો તથ્યો પરથી, તેથી, પ્રથમ દર્શનીય રીતે (પ્રાઈમા ફેસી) એવું માલૂમ પડે કે જે કૃત્ય અથવા લોપ માટે આરોપી પર આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો તેને તેની ફરજ બજાવવા સાથે વાજબી સંબંધ હતો તો તેને સત્તાવાર હોવાનું ઠરાવવું જ જોઈએ જેને સંહિતાની કલમ ૧૯૭ ની લાગુ પડવાની ક્ષમતા પર વિવાદ થઈ શકે નહીં. ”

૬.૪ સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર વિ. દેવહરી દેવાંસિંઘ પવાર અને અન્ય (૨૦૦૮) ૨ એસસીસી ૫૪૦ માં રિપોર્ટ થયેલ કેસમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૧૪ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

“૧૪. રોમેશ લાલ જૈન વિ. નાગીન્દર સિંઘ રાણા અને અન્ય (૨૦૦૬) ૧ એસસીસી ૨૯૪ મા, આ કોર્ટે ઠરાવ્યું અને અવલોકન કર્યું હતું કે:

ઉપરોક્ત ચર્ચાઓનું પરિણામ એ આવે છે કે જ્યારે જાહેર સેવક સામે જે ગુનાની ફરીયાદ કરવામાં આવી છે તે તેની જાહેર ફરજ બજાવવાને આભારી હોય અથવા તેની સાથે સીધો નેક્સસ (સંબંધ) હોય ત્યારે સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૧૯૭ ના

સંદર્ભમાં મંજૂરીનો આદેશ મેળવવો જરૂરી છે, પરંતુ જ્યારે કથિત ગુનાને તેની સાથે કંઈ લેવાદેવા ન હોય ત્યારે તે જરૂરી રહેશે નહીં. મંજૂરીના અભાવને લગતી પ્લી (દલીલ) જોકે કાર્યવાહીના પ્રારંભિક તબક્કે વિચારવામાં આવે તે ઇરછનીય છે, પરંતુ તેનો અર્થ એ નથી કે આરોપી ઉક્ત પ્લી લઈ શકતો નથી અથવા કોર્ટ પાછળના તબક્કે તેના પર વિચાર કરી શકતી નથી. દરેક કેસ પર તેના પોતાના તથ્યો પર વિચાર કરવો પડશે. વધુમાં, એવા કેસો હોઈ શકે છે જ્યાં મંજૂરી મેળવવી જરૂરી હતી કે કેમ તે અંગેનો પ્રશ્ન જ્યાં સુધી કેતોક પુરાવો લેવામાં ન આવે ત્યાં સુધી નક્કી કરવાનું શક્ય ન પાડા હોય, અને આવી ઘટનામાં, સાક્ષીઓની તપાસ કર્યા પછી પણ ઉક્ત પ્રશ્ન પર વિચાર કરવો પડી શકે છે.

ઉપરોક્ત ફકરાના પ્રકાશમાં, અમે એ જોવામાં નિષ્ફળ જઈએ છીએ કે સત્તાવાર રજિસ્ટરોમાં કરવામાં આવેલી એન્ટ્રીઓ સાથે છેડછાડ કરવી, વિવિધ સત્તાવાર રજિસ્ટરોમાંથી પેજ ફાડી નાખવા અને તેને પોતાના ઘરમાં સંતાડી રાખવાને સત્તાવાર ફરજો બજાવવા સાથે કેવી રીતે સાંકળી શકાય. અમને સહેજ પણ શંકા નથી કે આરોપીઓ સામે કરવામાં આવેલા આક્ષેપો

એવા કૃત્યોથી સંબંધિત છે જેમને તેમની સત્તાવાર ફરજો
બજાવવા સાથે કોઈ નેક્સસ કે સંબંધ ન હતો અને તેથી, તે
આક્ષેપો પર તેમના પ્રોસિક્યુશન માટે સંહિતાની કલમ ૧૯૭
હેઠળ કોઈ મંજૂરીની જરૂર ન હતી. ”

તેથી દરેક કેસ પર તેની પોતાની ગુણવત્તા (મેરિટ્સ) પર વિચાર કરવો
પડશે.

૬.૫ ડી. ટી. વિરુપક્ષપ્પા વિ. સી. સુભાષ એઆઈઆર ૨૦૧૫
એસસી ૨૦૨૨ માં રિપોર્ટ થયેલ કેસમાં જે વર્તમાન કેસના તથ્યોને
લગભગ સમાન છે, સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૬ અને ૭ માં નીચે મુજબ
ઠરાવ્યું હતું:

“૬. પ્રશ્ન એ છે કે, મંજૂરી જરૂરી છે કે નહીં, તે કાર્યવાહીના
કોઈપણ તબક્કે ઉપસ્થિત થઈ શકે છે, અને આપેલ કેસમાં,
ઓમ પ્રકાશ અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ ઝારખંડ શ્રુ ધ સેક્રેટરી,
ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ હોમ, રાંચી અને અન્ય[૧] માં આ કોર્ટ
દ્વારા ઠરાવ્યા મુજબ તે પ્રારંભિક તબક્કે ઉપસ્થિત થઈ શકે છે.
ટાંકવા માટે:

“જી. આ ચર્ચાનું પરિણામ એ છે કે મંજૂરી જરૂરી છે કે નહીં તે તબક્કે થી તબક્કે નક્કી કરવાનું રહે છે. આ પ્રશ્ન કાર્યવાહીના કોઈપણ તબક્કે ઉપસ્થિત થઈ શકે છે. આપેલ કેસમાં, તે પ્રારંભમાં ઉપસ્થિત થઈ શકે છે. રેકૉર્ડ પર એવી અખંડિત અને નિર્દોષ પરિસ્થિતિઓ હોઈ શકે છે જે શરૂઆતમાં જ સ્થાપિત કરી શકે કે પોલીસ અધિકારી અથવા જાહેર સેવક પોતાની સત્તાવાર ફરજ બજાવવામાં કામ કરી રહ્યો હતો અને સંહિતાની કલમ ૧૮૭ હેઠળ આપવામાં આવેલા રક્ષણ માટે હકદાર છે. અમારા માટે એવું ઠરાવવું શક્ય નથી કે આવા કેસમાં, કોઈ પ્રારંભમાં આરોપી અથવા સંબંધિત જાહેર સેવક દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા કોઈપણ દસ્તાવેજો જોઈ શકતી નથી. ફરીયાદના સ્વરૂપને ધ્યાનમાં રાખવું પડી શકે છે. એ યાદ રાખવું જ જોઈએ કે આ ગુનાની નોંધ લેવા માટે પૂર્વ મંજૂરી એ પૂર્વશરત છે અને તેથી, આ પ્લી રજૂ કરવા માટે ચાર્જ ફેમ થાય ત્યાં સુધી આરોપીએ રાહ જોવી પડે તેવી કોઈ જરૂરિયાત નથી. ...”

૬. અમારી સમક્ષના કેસમાં, આક્ષેપ એવો છે કે અપીલકર્તાએ ફોજદારી કેસની તપાસ દરમિયાન પોતાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવામાં મર્યાદા વટાવી દીધી હતી અને સન્નમ્મા નામના એક વ્યક્તિના મૃત્યુ અંગેની કેટલીક માહિતી કઢાવવા માટે સામાવાળાને માર માર્યો હતો, અને તે સંબંધમાં, સામાવાળાને કેટલાક સમય માટે પોલીસ સ્ટેશનમાં અટકાયતમાં રાખવામાં આવ્યા હતા. તેથી, કથિત વર્તનને સત્તાવાર ફરજ બજાવવા સાથે આવશ્યક સંબંધ છે. સીઆર પી સી ની કલમ ૧૮૭ હેઠળ, જો જાહેર સેવક પર એવા ગુનાનો આરોપ હોય, જે તેના દ્વારા પોતાની સત્તાવાર ફરજ બજાવતી વખતે અથવા બજાવવાનો દાવો કરતી વખતે કરવામાં આવ્યો હોવાનો આક્ષેપ હોય, તો પૂર્વ મંજૂરી જરૂરી છે.

૭. તેથી આ કાનૂની સ્થિતિના પ્રકાશમાં વિદ્વાન સેશન્સ જજે એવો દ્રષ્ટિકોણ લેવામાં ભૂલ કરી છે કે કેમ કે સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ એ એવા કૃત્યો કર્યા હતા જેમને વાજબી સંબંધ હતો અને તે જાહેર ફરજ બજાવવામાં કરવામાં આવ્યા હતા તે એક એવો પ્રશ્ન છે જે કેસના તથ્યો પર નક્કી કરી શકાય છે. સ્પષ્ટપણે, હાથ પરના તથ્યો પરથી, એવું જણાય છે કે સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ એ કેટલાક કાર્યકરોને આંતર્યા હતા જેઓ આ

અધિકારીઓને મળેલી માહિતી મુજબ મતદાનના વલણને ખોરવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા હતા અથવા તેને ખોરવવા માટે કોઈ સ્થળે જઈ રહ્યા હતા. સ્પષ્ટપણે, દલીલ ખાતર માની લઈએ કે પોલીસ અધિકારીઓ સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ એ લાકડીઓ વીંઝી હતી અને ફરીયાદી પર હુમલો કર્યો હતો, આવા કાર્યોને કેસના તથ્યોમાં એટલે કે અગાઉના દિવસે એટલે કે તારીખ ૨૪.૦૯.૨૦૦૦ ના રોજ આવા અધિકારીઓ દ્વારા નોંધાવવામાં આવેલી ફરીયાદના પ્રકાશમાં મૂલવવામાં આવે.

૮. પોલીસ અધિકારીઓ યુનિફોર્મમાં હતા અને તે સ્થળે હાજર હતા જ્યાં તેઓને મળેલા મેસેજના પરિણામે ફરીયાદી પર હુમલો કર્યો હોવાનો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે. સ્પષ્ટપણે, તેથી, તેઓ તેમની જાહેર ફરજ બજાવવા માટે એક અવિભાજ્ય ભાગ હતું તેવું કૃત્ય કરવા માટે ત્યાં હતા.

૯. ગણેશ ચંદ્ર જેવ (સુપ્રા) ના કેસ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ, કલમ ૧૯૭ ફરજિયાત સ્વરૂપ ધરાવે છે અને જ્યારે આપું કૃત્ય કોઈ અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવે છે જે પોતાની જાહેર ફરજ બજાવતી વખતે અથવા બજાવવાનો દાવો કરતી વખતે કાર્ય કરે છે ત્યારે મંજૂરીના અભાવે કોઈ કોર્ટ ગુનાની સંજ્ઞાન લેશે નહીં અને ફરીયાદ ગ્રાહ્ય રાખશે નહીં. વર્તમાન

કેસના તથ્યો એ સૂચવવા માટે પૂરતા સ્પષ્ટ છે કે વિદ્વાન સેશન્સ જજ દ્વારા લેવાયેલા દ્રષ્ટિકોણમાં કોઈ ભૂલ કાઢી શકાય નહીં.

૧૦. આ કોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજે પણ જી. એસ. વસાવાડા વિ. શંકરલાલ ગોવિંદજી જોશી સ્પેશિયલ ક્રિમીનલ એપિલિકેશન નં. ૯૬૬ ઓફ ૨૦૧૨ માં, જેના પર અરજદારના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પારેખ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, સ્પષ્ટપણે ઠરાવ્યું છે કે જો કે બચાવ પક્ષ દ્વારા જરૂરી પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા પછી જ તેને શ્રેષ્ઠ રીતે વિચારવામાં આવે છે, છતાં સંબંધિત કોર્ટ માટે એવો દ્રષ્ટિકોણ લેવો ખુલ્લો છે કે રેકૉર્ડ પરના તથ્યો તેને વિપુલ પ્રમાણમાં સ્પષ્ટ કરે છે કે કૃત્ય આરોપીની સત્તાવાર ફરજો બજાવવામાં હતું. તેથી, જ્યારે વિદ્વાન સેશન્સ જજે એવો દ્રષ્ટિકોણ લીધો છે કે ફરીયાદના આધારે જ એવો દ્રષ્ટિકોણ લેવો શક્ય છે કે કૃત્ય આરોપી દ્વારા તેની સત્તાવાર ફરજો બજાવવામાં આચરવામાં આવ્યું હતું, ત્યારે કોર્ટ પાસે સંજ્ઞાન લેવા માટે આગળ વધે તે પહેલાં યોગ્ય મંજૂરી માટે આગ્રહ રાખવા સિવાય અન્ય કોઈ વિકલ્પ રહેશે નહીં.

૧૧. અરજદાર દ્વારા જેનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે તે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, અલગ દ્રષ્ટિકોણ લેવાનું કોઈ કારણ મને જણાતું નથી, ખાસ કરીને જ્યારે કેસના

તથ્યો પર વિદ્વાન સેશન્સ જજ દ્વારા લેવાયેલો ઢ્રષ્ટિકોણ એવો ઢ્રષ્ટિકોણ હતો જે શક્ય અને કાનૂની હતો. વર્તમાન કેસના તથ્યો પર, તેથી, વિદ્વાન સેશન્સ જજના તારીખ ૨૦.૧૨.૨૦૦૮ ના હુકમ સામે હસ્તક્ષેપ વ્યાજબી નથી અને તે મુજબ અરજી રદ કરવામાં આવે છે. રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે. વચગાળાની રાહત, જો કોઈ હોય તો, રદ ગણાશે.

(બરિન વૈષ્ણવ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી)

દિવ્યા

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.